

## GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

## Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadó: Püsp. Lyc. nyomda

Gyul.: árt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1899. júl. 20.

A változó, szeszélyes időjárás ellenére is, úgy látszik, tisztességes közép termésünk lesz. Minthogy pedig sehol sincsenek bővében a gabonának, valószínű, hogy a buza megtartja jó árát s így a gazdák elég jól értékesíthetik terményüket. A hiányt legfőleg a készpénzen élő városiak érezhetik meg, a kiket évek óta nyom a drágaság; de ha pénze van a gazdának, van dolga az iparosnak is, a kereset forrásai vígabbán bugyognak, s ez a hiány is kipótolható a városban. Az a nyomasztó állapot, a mi harmadéve sujtotta a falusiakat épp úgy, mint a városiakat, nem tér vissza az idén.

Az ideai helyzet megint csak azzal a nagy tanulsággal szolgál, hogy Magyarországnak rágaszkodnia kell agrikultur hagyományához, mert ebben rejlik létforrása. Mindenesetre szükséges az ipar emelése; de az iparra való spekuláció még nagyobb kiábrándítással és anyagi szükséggel járna, mint a földmivelés időközti válságai. A közvagyon alapjának a földmivelésnek kell lennie, ezt kell tökéletesíteni, oltalmaznunk, ipari segédesszükkel felruházunk; akkor tekinthetünk nyugodtan a jövőbe.

A mig azonban a gabona árát a börzei spekulációk szabályozzák s mig gyöngye termés esetén is hamis sürgönyökkel és jelentésekkel, alattomos czélú ringekkel lenyomhatják azt, addig nem érezheti magát biztosnak a gazda. Mindenekelőtt tehát ki kell irtani minden olyan spekulációt, mely nem a valódi szükséglet szerint akarja az árakat egyesek nyereszkeskedésének javára szabályozni.

Fontos feladat a csapások elhárítása vagy enyhítése. A filloxera pusztítása több száz millió jövedelemtől fosztotta meg Magyarországot; az

utóbbi esztendőben egyre másra évenként legalább harmincz millió forint volt a veszteség. Most már szépen foly a rekonstruálás munkája. Ebből is láthattuk, hogy a kárpótlásul felállított cukor- és dohánygyárak csak igen csekély értékben enyhítettek a nagy veszteséget; a hegyoldalakat nem lehetett értékesíteni, mint megfeszített erővel és áldozattal, mely az állam részéről nem lehet eléggé nagy. Vegyük csak a rengeteg adóvesztéseget. Nem lett volna-e okosabb, sőt egyedül okos eljárás, ha a tétovázás és garasoskodás helyett mindjárt kezdetben egy nagy, akár ötven milliós kölcsönrel sietett volna az állam a szőlőbirtokok megmentésére? Hiszen az sem lehetett kifogás, hogy tapasztalatlansággal állanak szemben, mert hiszen akkor már Franciaországban nagyszerű eredményekről számoltak be!

Az időjárás viszontagságai árthatnak ugyan a gazdasági művelésnek, de ez csak időszakai csapás, melynek mérgét bölcs előrelátással nagyon is enyhíthetjük, sőt elviselhetővé tehetjük. Ilyen volna egy általános kármentő szövetkezet megteremtése, melynek megalkotása körül, sajnos, megint csak néhány buzgó gazdát látunk izgatni és vesződni, de nem látjuk az összeséget és nem látjuk a kormányt.

## A kisipar.

A nemzeti érdek leginkább azt javasolná, hogy a magyar kisiparosokat támogassuk, biztosítsuk életfeltételeiket, szorítsuk meg az átkos szabad versenyt a szükséges képesítés megszerzésével, fejlesszük az iparoktatást a modern követelményeknek megfelelően, adjunk az ipartestületeknek megfelelő autonómiát.

A magyar nép jó része a különféle iparágakban, azaz mint önálló kisiparos keresi kenyerét, habár e kenyérkereset, a modern gazdasági fejlődés mellett, rendkívül meg van nehezítve.

Igaz, hogy a szabad verseny, a nagy és gyáripar fellendülése, a czéhek eltörlése, majdnem végveszélyvel látszott fenyegetni a kisipart; s íme, ez az ipar mégis fentartotta magát, s úgy városokban, mint falvakban, egyaránt nélkülözhetetlen. A nagy ipar a kis ipart egyes ágaiban majdnem tönkretenni látszott, egyes cikkekben oly fogyasztás állott be, a melynek a kisipar egyedül meg nem felelt: így a kisipar régi elavult szerkezetében nem tud megfelelni a tömeges megrendeléseknek s kénytelen háttérbe szorulni, mikor az iparcikkek p'aczi és vásári központosítása előtérbe lép. A géppel, a gyárral okvetlenül számolni kell tehát, midőn a kisiparosok, a mesteremberek fennmaradását szükségesnek, sőt nélkülözhetetlennek mondjuk. A nagy és gyári ipar nagyrészt a kivitelre számít, s nem bírja mindent egyformán kiszorítani a kis mesterembereket, a kiknek száma, ha tekintjük a munkásokat, a segédek, még inkább emelkedett, nemhogy apadt volna az utóbbi időben.

Van számtalan iparág, a melynek gyakorlására mindig szükséges lesz a tanult mesterember. A kisiparosokat fel kell karolni, s az új kor alakulásának megfelelően kiképezni; s ez az intézkedés nemcsak a kisiparosok érdekében volna nagyon kívánatos, hanem kívánatos volna a közönség érdekében is, mely a tanulatlan és kontár mesteremberektől szenved legtöbb kárt, mert künn a vidéken egészen ezeknek van kiszolgálva.

Nem szenved kétséget továbbá, hogy a parasztszálláson kívül a kisiparosok osztálya érdemelne legtöbb istápolást a hazai törvényhozás részéről; mi nagyon méltatjuk mindazt, a mi az iparoktatás terén történik, de azért rendszert még sem követünk a nemzeti kisipar felvirágoztatására; terv nélküli kapkodás az egész.

Ha a külfölddel komolyan akarunk versenyezni, ha a belföldi piacot magunknak akarjuk biztosítani: akkor nem szabad a gyáripart annyira kedvezményezni, hogy kisiparozaink tönkre menjenek.

Ha a kisiparosok nagy tért vesztek a gyári nagy termelés folytán, úgy van még elég nagy tér, a melyet még meghódíthat vagy a melyen mindig fenn fogja magát tartani a kisiparos.

A kisiparnak is alkalmazkodnia kell az új helyzethez, a kisiparos nem nélkülözhet ma már bizonyos technikai és kereskedelmi ismereteket sem; szóval a mesterembernek is magasabb intelligenciára van szüksége, ezt megszerzi az iskolában, a további kiképzésben s

## TÁRCZA

## Lesben.

Heten voltunk a könnyű vadászkocsiban, a gróf, az erdész és gymnazista fia, én, két erdőőr és a kocsi. Úgy indultunk el estefelé a faluból.

Hazatérő nyájak és csordák kolompszava jött velünk szembe, a kútra siető leányok és menyecskék megállottak és utánunk néztek.

— Az urak vadkan-lesbe mennek.

Még jócskán fent volt a nap, mikor a kis házánál, mely egy erdőörnek szolgált lakásul, leszállottunk a kocsirol. Annak tornácán leültünk, hogy még egy darabig beszélgesünk. Egymás fegyvereit vizsgálgatva, tárgyaltuk azok előnyeit, míg az erdész vadászhistóriákat kezdett mesélni. Mókását, a miket afféle koczavadászokkal követtek el. A szürke macskáról, mely a fára kötve vadmacskát képviselt egy fiatal földbirtokos előtt, ki szerencsésen le is durrantotta az ártatlan párat. Az elvadított disznóról, a mit egy megyei bivatalknak elébe hajtottak, ki szintén kioltotta a más sorsra érdemes szalonnás állat életét, a mikor aztán még a tréfát rendező főerdész nagy méltatlankodva vonta kérdőre a toll emberét, miért pusztítja el az ő háziállatját. És a többi.

Addig még néhány erdőőr jött oda a gyülekezés helyére.

Akkor aztán megindultunk. Fel a lankás hegyoldalra és egy felszedett faszállító vasut töltésén mentünk eleinte, aztán nekivágtunk a helyoldalnak. A közben nagyokat pipázva adott nekem az erdész tanácsokat és utasításokat, mert én először indultam ilyen vállalkozásra. Azt is csak inkább virtusból, mint jókedvből, mert ha szeretem is a természetet, annak vadállataival szemben mégis bizonyos respektust érzek. De hát egy

jó fegyverrel a vállamon és az erdész részéről egy csomó hasznos útbaigazítással ellátva, mégis csak volt bátorságom lesbe állni.

Az erdő szélén eloszoltunk. A bal szárnyon volt a gróf, negyven lépésnyire tőle én, azon túl az erdész fiával, még tovább az erdőörök. Az egyik, ki egy fiatal kutyát vitt magával, itt kötötte porázra. Beakartagyalakolni a lesben állásra.

Jó helyet kaptam. Hátam mögött oly sűrűn állott a fiatal erdő, hogy azon lehetetlen lett volna áttörnie a vadkannak, tíz-tíz lépésnyire jobbra és balra ritkásabb helyek voltak, hol ha a vadkan kijön, nyugodtan megvárhatom, míg az előttem a lankán lefelé egészen a patakig elterülő buzatóldón kényelmes czélpontot ad. Minthogy a hátam ilyképen biztosítva volt, sokkal nyugodtabban maradtam mint hogy vártam magamtól. Köpenyemet ráterítettem a faágakból összetakolt ülésre, megtöltöttem fegyverem-t és leültem.

Mikor így egyedül hagytak, mégis kissé furán éreztem magamat. Vaddisznó vadászatokról rémséges dolgokat olvastam, az mind a fejemben járt most. Hogy ropognak az ágak, mikor a kan közeledik, hogy esatogtatja a vad fogait, mint viasorítja félelmetes agyarárt — s több etéle.

Ha most előjönne a vadkan, az ágropogásra felkapnám térdemről a puskát — így megvárnám, míg meglátom magam előtt — czélba veüném — lövök. — — Hát ha nem találom el jól, ha csak megsebesítem — felém fordul — ha most nem jön valaki segítségül — — az állat már dőfésre készül, míg én lázas sietséggel töltöm újra fegyveremet — — —

Valami megmozdult közelemben . . . Csak egy hulló levél volt.

A vadkan-vízió is elmúlt. Csend körülöttem, csak arra beljebb az erdőben szólja el magát egy-egy szajkó, harismadár, a búza közt egy fűj pitypalattyol. — — Csend. — —

Elluska távol van. Elluska nem tud arról, hogy én most veszedelmes vadakkal készülök szembeszállni. Talán aggódna értem, ha tudná, hogy most azt várom, mikor kerül elémbé az agyaras.

Kár pedig aggódní. Ha a vadkan megtámad és nem tudom lelőni, megsebezi czombomat, testemet, talán meg is öl, ha idején nem jön valaki segítségül. Mit jelent mindez ahoz a veszedelemhez képest, a mi-ben az ember emberekkel szemben forog. Azok nem jönnek fogcsattogatva neki ellenségüknek, nem viasorítják feléje az agyart — oh! sokkal csöndesebben, asztal mellett ülve, utczán beszélgetve egy pár szóval döntenek valakit a szerencsétlenségbe. A vadkant mégis csak ledurranítja valamelyik vadász, az az ember, ki egy szavával ölt meg egy másikat, ha nem is testileg, de lelkileg, nyugodtan szíhatja ebédutáni szivarjait az emberi kor legvégső batárág.

Ne is aggódj hát, Elluskám! Az emberek rossz-ságától amúgy is hiába féltene, a vadak ellenében majd csak megvédek magamat valahogy. Bizom fegyveremben, szememben és kezemben, no meg a veszedélyben vadásztársaim segítségében.

Egy fűj jár a vetések közt, most kijön a tábla szélére, megpillant engemet, ijedten kiált csirkéinek és sietve elfutnak megint a buza között.

Elluskának majd megirom a vadászat kimentelét. Ha megirom neki, örvendeni fog, mert már most bátorságom jelének fogja tekinteni a lesbeállást. Ha a bátorságomon múlva, bizony, kedves Elluskám, enyém volna már. De a mikor emberi szó és emberszabta rend akadályoz . . . A mi ellen hiábavaló a töltött Lankaster-puska, a mi ellen nem lehet tenni erővel semmit.

Ejh mit! Ha emberi ész akadályokat állított fel, miért ne tudná azokat emberi ész legyőzni vagy áthágni!

A szünnyogok nagyon szemtelenül bántanak. Folyton körülzúgják fülemet, kezemre ülnek, kezd a dolog kényelmetlen lenni. Védekezni ellenük alig lehet, do-



akkor a mesterember, mint a nemzeti középosztály tekintélyes eleme nem fogja magát többé felhasználtatni nagyratörő politikuskok személyes ambíciójának kielégítésére.

A magyar kisiparos, a magyar mesterember élni akar és ehhez joga van annál inkább, mert már hosszú évek tapasztalása azt bizonyítja, hogy a kisiparosra nagyon is szükség van úgy a városban, mint leginkább künn a vidéken; szóval a kisipar még mai nap is életképes.

Nemzeti és keresztény feladat, hogy sok százezer honfitárs megélhetését biztosítsuk a kisiparban, hogy el ne kerüljenek a proletárságba, hanem inkább államiságunk megbízható támaszai legyenek. Eszünk ágában sincsen, hogy a természetes haladást megakartuk akadályozni vagy holmi mesterkéltségekkel egy magát túlélt és azért fölösleges intézményt — a kisipart — fenn akartunk tartani minden áron a nagyipar gépei és tőkái ellen. A magyar törvényhozásnak azonban szent kötelessége az új találmányok és gépek hatását összeegyeztetni a magyar kisiparosok és mesteremberek jólétével, mert nem az ember van a masináért, hanem a masina van az emberért.

## Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1899. július 20.

— **Hivatalos rész.** M. kir. b. t. miniszter ur folyó évi június hó 10-én 55942 sz. a. kelt magas rendelével a vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi márczius 28-iki ülésében 20 jkvi. sz. a. az állatok védelméről alkotott szabályrendeletet jóváhagyta, a mi az 1886. évi XXI. t. cz. 11. §-sa alapján azon megjegyzéssel tétetik közhirrre, miszerint ezen szabályrendelet a mai naptól számítandó 30 nap múlva életbe lép. Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsától, 1899. július hó 17-én. Novák polgármester.

— **Nagy művészestély.** Perotti Gyula hangversenye. Délmagyarországon tett körutazás után Erdély nagyobb városait látogatja meg s ezúttal városunkban tart ehé22 én szombaton nagy hangversenyt Perotti Gyula a magy. kir. opera hőstenorja és Bartók M. tild a magy. kir. opera énekesművésznője Fodor Ernő zongora művész közreműködésével. A hangverseny műsora a következő: I. Rész: 1. Reinhold: Impromptu, Fodor E. 2. a) Gr. Zichy G. Ária a „Róland mester“ operából, b) Káldy Gyula. hm, hm, hm! Bartók M. 3. Gr. Zichy G.: Ária a „Róland mester“ operából, Perotti Gy. 4. Wagner: Kettős a „Lohengrin“ operából, Bartók és Perotti. II. Rész: 5. Liszt. Valse de concert, Fodor Ernő. 6. sa) Leoncavallo: Ária a „Bobémek“, operából, Bartók M. b. Tosti. Chanson de Fortunis operából Bartók M. 7. Leoncavallo: Ária a Bajozok operából, Perotti Gy. 8. Taubert. Vogel im Wal, Bartók M. 9. Magyar dalok Bartók M. 10. Verdi: Canzone a „Rigoletto“ operából Perotti Gy. Az összes énekszámokat

hányozni nem szabad a lesben, nehogy a vad megsímatolja a füstszagot, kézzel elhajtani is csak óvatosan kell, mert a mozgást is meghallja az erdei állat finom érzéke.

— Tapp — tapp — tapp — — tapp — tapp — — tapp — tapp — tapp — —

Felkapom a fegyvert. Feszült figyelemmel hallgatom. Egy szemtelen szünyog most épen oly erősen zug a fülem mellett, hogy egyebet sem hallok. Vigyázva megfordulok és épen látom még, mint menekül egy nyúl nagy ugrásokkal befelé a sűrűbe. Arra most nem szabad löni, különben is csak golyóra van töltve tegye rem. Hát hadd szaladjon.

Visszafordulok és megint leülök térdrefektetett puskával. A nap épen leáldozóban van, a hegy árnyéka egészen betakarta már a vidéket.

A távolban egy erős vakkantást hallok. — Átkozott kutya. Most az erdőőr neveletlen ebkölyke elrontja az egész dolgunkat. A mint ezt a vad meghallja, feléje sem jön többé annak az iránynak. — De mi ez? — Erősen csörtet valami arafelé. Hja, erős csabolás. — Azonban most már tudom, hogy az előbbi sem volt a kutya hangja. Gondolatban bocsánatot kérek ezért tőle. Az a csaholás az őzbak hangja, ki valahol valami gyanusat látott s így figyelmezteti családját menekülésre. Az volt a csörtetés.

Ujra csend. A szünyogok sem igen bántanak már. Arra befelé, mögöttem, egy madár szólal meg. Fülemlile énekel. Hallgatom, hallgatom — — — olyan áhítattal, mint ha az én Elluskám hangja volna. Hallgatom, hallgatom és elérzékenyedve gondolok rá, ki most a távolban van, ki talán éppen pillanatban kérde magában: vajjon mivel foglalkozom most én? Rád gondolok, Elluskám, rád.

Kezdenek az árnyak sűrűsödni, úgy hogy már lehetetlen is volna löni. Holdvilág nincs, a csillagok egymásután ragyognak fel az égen, bűvös szellő kerekedik, mely átjárja vékony nyári ruhámat. Felveszem a köpenyt és jól beburkolozva ülök le megint. Kissé

zongorán Fodor Ernő kíséri. Kezdeté 8 és fél órakor. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangverseny iránt már is nagy az érdeklődés városunkban s hisszük, hogy a művész-társaság meg lesz elégedve az itt tapasztalt erkölcsi és anyagi eredménnyel egyaránt. — Jegyeket előjegyezhetni már a mai naptól kezdve a püsp. lye. könyvnyomdában.

— **Szomszédunkban Borbándon,** szerencsétlenség történt a napokban. Egy kis gyermek tűzhalált szenvedett. Ezt a szomorú hírt mi a budapesti meg a kolozsvári lapokból olvastuk. S ez utóbbi lapokban még kommentárt is olvastunk a sajnos esethez. Nem firtatjuk a kommentár számbavehetőségét, de azt mégis merjük állítani, hogy akár itt városunkban, akár a környéken történtek világgá bocsátásával rendesen nagyképtűsködni szoktak a tudósító urak, s rendesen vagy Budapestre, vagy Kolozsvárra küldik elferdített tudósításait, kikerülve a helybeli organumot, mint a melyben csakis a tiszta valóságot lehetne közölni. Igazán nem értjük, mire való nálunk a hírlap. Azt szeretnék talán, hogy lapunk is szórja a hazugságokat derűre-borúra, s hogy más hivatást ne ismerjen, mint azt, hogy városunk képét minél sötétebb színben rajzolja s az itt történetekkel mintegy botrányfészeknek tüntessük fel városunkat a nagy világ előtt. Ezért kerülök el lapunkat a tudósítók s szaladnak sokszor légből kapott álitásokkal az ország két végére. Vagy szolgálatot vélnék tenni az állat, ha városunkat az országos lapokban pellengére állítják. De hát kinek és minek? Kinek eshetik az jól, hogy akár nyiltéri összekocczanásokkal, akármás féle „szenzációkkal“ a kolozsvári lapokhoz szaladnak? Mindenáron „hírnevet“ akarnak szerezni városunknak? A közelmúltban is pl. egy bizonyos ügy megújásánál 2 helyett 14-et írtak. S azok a jó bpesti meg kolozsvári ojságok olyan könnyen elhisznek minden szamárságot. Higgyenek csak továbbra is. Nem irigyeljük „megbízható“ forrásait.

— **Brutális gazdatiszt.** Gáldtön a Glück Rudolf-zeszygyárában, valami Goldstein nevű tisztartó vezeti a gazdálkodást. Ez az úr erősen érezteti mivoltát a keze alá tartozó napszámosokkal. Ha nem tetszik a tisztartó úrnak valamelyik szegény napszámos embernek az arca, azt minden tőle t. lehet módon piszkolja, sőt annak rendje-módja szerint meg is botezza. E hó 12-én is azt kívánta egy beteg napszámostól, hogy egész zsák gabonát vigyen a padlásra, mit a szegény beteg ember nem volt képes teljesíteni. A tisztartó úr erre botot ragadott s úgy ütlegelte az ellenkező bérést. A megütölgelt ember védekezett, a botot a tisztartó kezéből kiharagadta, mire a tisztartó úr pisztolyt húzott elő és rálőtt a bérésre, kinek a golyó mellét turta át s kiszabadulva, karjába hatolt. A szegény csalados bérés most élethalál közt fekszik, tönkretévője pedig alkalmazójának kezessége mellett szabadon van s vezeti tovább is a gazdálkodást.

nyugtalanít a dolog; minek ülünk még most is itt, mikor semmi célja nincs maradásunknak. Csak mennénk már haza. Éj van. Esendesült az erdő, mező, nem hallik más nesz, csak az a sajárságos zizzenés, zörrenés, a mit mindig, ha más hang el nem nyomja, hallatunk a fű, a lomb között.

Mégis, a távolban mintha valami mozogni kezdne. Feszülten figyelő fülem is csak alig veszi észre. Kézbe vett fegyverrel felállok. A zaj mind erősbödik — Mintha nem álat volna az, a mi okozza. Már lépéseket tudok megkülönböztetni. Aztán félhalk fűty hangzik, melyre egy másik, közelebb hozzám, felel.

Kilépek a lesből az útra. Ott jönnek az erdőőrök, velük van már az erdész és fia is. Ujra fűtyülnek, figyelmeztetül a következőnek, a grófnak, hogy ember az, ki közeledik. Az már felkészülve vár bennünket.

— Nem volt szerencsénk, szól a vén Ursu, a főerdőr. Bizonyára megsejtették a vadak az őzbak szaváról; hogy ember van erre. Előttem vakkantotta el magát először, hatalmas állat volt, de nem lőttem rá hiszen vadkant vártam.

— Majd máskor, vetette oda a gróf.

— Igen, úgy néhány nap múlva, megint kijövünk. Mire a vadak majd biztosabbnak fogják magukat érezni.

Kiszedtük a töltést fegyvereinkből és rágyújtottunk a kurtaszaru vadászpipára. Az erdész megint mesélt vadászokról és vadászatokról — az afélet szívesen hallgatja a puskás ember.

Mire leértünk a vadászházikóhoz, ott már várt ránk a kocsi.

Amint a két sárkány vitt bennünket a falu felé, újra megszólalt az erdész:

— No, mit tartanak, uraim, a vadászbabonáról? Mikor elindultunk, a legelső menyecske, kivel találkoztunk, üresen vitt egy vizes dézsát. En nem vagyok babonás, de mégis szeretném tudni, hogy vélednek az urak?

Majoros Emil.

— **Legujabb szenzáció.** Szinte hihetetlen, mire képes manapság a kereskedők élelmessége. A hírneves Párisi Nagy Árubáz (Budapest, Kerepesi-ut 38) oly páratlan kedvezményben részesíti vevőit, mely általános feltűnést kelt. E fenomenálisan berendezett árubáz ugyanis fényképészeti műtermet létesített, ahol bármely arckép után egy művészies kiállítású 60 cm. magasságu fényképet készített s ezt vevőinek minden 10 frtnyi bevásárlásnál ingyen adja, csakis a diszes papírkeretért (passe partout) számít fel 1 frt. 50 krt. Valóban csodálatos, hogyan lehetséges ez, mert a kép oly szép kivitelű, hogy 10 frtot testvérek között is megér, az árak pedig, legyenek azok: díszmű- és játékarúk, porcelán-, üveg és bőrárúk, vasbutorók, férfínődivatárúk, teljes konyhaberendezések, nászajándékok stb. mind szolid, jóminőségűek és amellet olcsók. Az árak szabottak, miáltal tulkövete és is ki van zárva. Kíváncsiakra képes nagy árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a cég.

— **A nagy-enyedi m. kir. vinczellér-iskolában** folyó évi október hó 1-én kezdődő tanfolyamra 5 fél ösztöndíjas helyre pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött élekorú igazoló keresztlevél. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímlő-oltásról tanuskodó orvosi bizonyítvány. 3. Legalább 4 elemi osztály elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. 4. Születési hely, községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynek fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanuló 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem veszik. 6. A jelzett hiteles és rendszeren bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt s a nagyméltóságu földmiveléstudgyi Ministeriumhoz címzett folyamodványok legkésőbb f. évi augusztus hó 20 ig a nagy-enyedi m. kir. vinczellériskola igazgatóságához intézendők, honnan a folyamodók felvételük ügyében rövid idő alatt értesítettnek fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött; katonai kötelezettségnek eleget tett; kertészet, szőlőszet, pinczészet körében már működött, vagy kádármesterséget tanult egyének, ha ezen minősítésekkel hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel- és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek. Figyelembe veendő: a) Az intézetbe felvett növendékek felhívásuk és egyéb állásukhoz illő czélszerű ruházatról, nemkülönben író-, rajz- és kisebb munkálati eszközök: kések és ollókról önmaguk tartoznak gondoskodni; lakást, ágyat, ágyneműt, világítást, orvosi kezelést és gyógyszereket azonban ingyen nyernek. b) Az egész ösztöndíjat élvezők teljes ellátásban: reggeli, ebéd, vacsora és mosatásban részesülnek, a fél ösztöndíjasok ellenben ugyan az egész ösztöndíjasokkal egyenlő ebédet és vacsorát kapnak, de az ezen étkezésekhez szükségesítő kenyérről, továbbá reggeli és mosatásról önmaguk tartoznak gondoskodni. c) Ösztöndíjban nem részesülő, önköltséges tanulók, a mennyiben a növendékek száma a 24-et meg nem haladja, az a) pont alatt sorolt előnyökben részesülnek, ellátásukról azonban önmaguk tartoznak gondoskodni, s az intézeti élelmezőnél havi 7 frtért fél, 14 frtért pedig teljes ellátást nyerhetnek. A fél ösztöndíjat élvezők is havi 7 frtért vagy az élelmezővel megalkuvás útján teljes ellátásban részesülhetnek. A nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskola igazgatóságától.

— **Bicikli-tolvajok.** Idők jele, hogy minden téren képződnek specialitások. A tolvajok se maradtak a többi iparág mögött. Azelőtt a valódi tolvaj mindent lopott, a mi keze ügyébe akadt, manapság már csak nagyon kevés ilyen egyetemes tehetség létezik. A legtöbbnek meg van a maga specialitása. Vanak bank-, pénztár-, zseb-, vásáresarnok- és — kerékpár-tolvajok. Különösen a legutóbbiak garázdálkodnak mostanság. Berlinből írják, hogy a rendőrséghez mind sűrűbben érkeznek följelentések bicikli-lopásokról. Ha a bicikli-tolvaj zsákmányra indul, rövid nadrágot ölt, hosszú harisnyát, inget, sportsapkát nyom a fejébe. Aztán lödörög az utcán. Egy bolt előtt meglát egy csinos gépet. A kirakat ablakán át meggyőződik róla, hogy a kerékpár gazdája épen el van foglalva a vásárlással. Egyszerre rángrik a gépre, egy-két erős nyomással már jó messze van és a kerékpár tulajdonosa hasztalan keresi vasparipáját. Más fogásokat is használnak a derék tolvajok. Valami csendes utcában például épen kinlódik egy növendék. Rögön ott terem mellette egy fiatal ur kerékpár-dressben és a legszívélyesebben tanácsokat osztogaz neki. De a jó fiu azért mégsem képes megülnia gépet és kérve-kéri az illetőt, mutassa meg neki, hogyan is kell hát azt megtenni. Persze az idegen vállalkozik erre. Hátaltat mosolylyal vezeti eléje a növendék a vadonat új gépet, mire az önkéntes oktató fölkap rá és a következő pillanatban eltűnik a jó balek szemei elől. Ha nyílt utcán nem akad szerencséje



biezikli-tolvajnak, akkor a bankok, áruházak, kávéházak körül olálkodik. A legártatlanabb pofával, kezét zsebeibe sütyesztve álldogál ott, de azért élénk figyelemmel kísér minden egyes kerékpárost, a ki a kapun bemegy biciklijével. És jaj annak, a ki mit sem sejtve, a kapu alatt bagyja a gépet. A következő pillanatban lútheti a nyomát.

## Közgazdaság.

**A Triesti Általános Biztosító Társulat** (Assicurazione Generali) f. é. április hó 22-én tartott 67-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1898. évi mérlegek.

A jelentés különösen kiemeli, hogy Hegedüs Sándor igazgató-tanácsos ur kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezése folytán az intézet igazgatóságából kilépett, mely körülmenyről az igazgatóság a közgyűlés alkalmával következőkép emlékezik meg.

„Tisztelt Urak! Engedjék meg hogy jelentésünk első helyén, rokonszenvűnknek adjunk élénk kifejezést azon nagyra-becsült férfin iránt, ki Ő Felsége kegyéből megbízást nyert a magyar kereskedelmi miniszter magas és díszes állásának elvoglálására. Hegedüs Sándor rendkívüli tehetsége így teljes mértékben nyert elismerést és midőn ez öröndetes tényről Önökkel egyetemben őszinte meglepődéssel üdvözljük, melyen fájjaljuk egyuttal azon fűvesztesség, mely ezáltal intézetünkre hárul, mert társaságunk kénytelen lemondani ezen férfi közreműködéséről, ki 16 éven át felette buzgó és becses tanogatásban részesítette. Kérjük szíves felhatalmazásukat arra nézve, hogy az itt kifejezett érzelmeinkről ez év közgyűlésünk jegyzőkönyvében megemlékezhessünk.”

Az előttiünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1898. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összege 449,227.817 korona 22 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.100.562 korona 14 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8,641.165 korona 59 fillérrel 111,696.582 kor. 69 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 27,135.669 korona 91 fillér volt, miből 11.372.530 korona 78 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétele 15,763.139 korona 16 fillérre rúgott, mely összegből 12,490.283 korona 14 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 71,175.674 korona 21 fillér.

Károkért a társaság 1898-ban 26,527.234 korona 40 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 633,189.520 korona 86 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből házánkra 118,390.059 korona 49 fillér esik, mely összeget a társaság 175.585 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,985.029 korona 98 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszába szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az

Nyilttér. \*)

## Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes, „Henneberg selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámmmentesen, valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultáival** küldenek.

**Henneberg G. selyemgyárai** es. és kir. ud. **Zürichben.** vari szállító Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

\*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelőséget nem vállal a szerk.

## Hirdetések.

### Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „**Confidentia**“ czímen: **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca 4. intézendők.

519—1899 szám, bir végr.

### Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezen-  
nel közhírre teszi, hogy a  
gyulafehérvári kir. járásbíró-  
ság 1899 V. 699 számú ki-  
küldő végzése által gyula-

fehérvári Grünbaum Salamon végrehajtató javára gyulafehérvári Rozmann Lázár cipész ellen 400 frt. tőke, ennek 1899 év június hó 16-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírói-

értékpapírok árfolyamin adózására alakított tartalék, mely az 1.604.315 korona 04 fillér külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kihalított 903,418 korona 70 fillérrel 9,575.029 korona 98 fillérre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. — Ezeken kívül fennáll még egy 560,000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 143,645.142 korona 28 fillérről 153,073.167 kor. 61 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

|                                                                                                                      |             |      |    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|----|-----|
| 1. Ingatlanok és jelzálog követelések                                                                                | 25,495,680  | kor. | 45 | fl. |
| 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcs.                                                                          | 13,126,433  | "    | 54 | "   |
| 3. Letétemény. értékpapírokra adott kölcs.                                                                           | 1,692,124   | "    | 22 | "   |
| 4. Értékpapírok                                                                                                      | 100,494,915 | "    | 65 | "   |
| 5. Tőreza váltók                                                                                                     | 711,252     | "    | —  | "   |
| 6. A részvényesek biztosított adósságlelei                                                                           | 7,350,000   | "    | —  | "   |
| 7. Bankokkal levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése a hitelező követeléseinek levon. | 4,202,761   | "    | 75 | "   |
| Összesen                                                                                                             | 153,073,167 | kor. | 61 | fl. |

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik:

## Hol sörözzünk?

## A BACHUS-PINCZÉBEN!

Kellemes pihenő hely ez, hol minden időtájt

frissen csapolt sör,

tisztán kezelt valódi borok,

meleg és hideg étkek,

a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett kaphatók.

Egy pohár sör 8 kr. Egy liter jó asztali bor 36, 40, 60, 70 és 80 kr. Egy liter piros bor 50 kr.

Házhoz hordva minden liter bor 2 krral olcsóbb.

Boraim a KELETI LUJZA hírneves szászsebesi bortelepéről vannak raktáron.

Számos látogatást kér

tisztelettel

SCHOGER D. a Bachus-pince tulajdonosa.

lag VI/30—899—lefoglalt és 428 frt 90 krra becsült többféle férfi, női és gyermek cipők, fenyőfa festett bolti felszerelvények, 1 vasalt nagy láda és 1 újszter varrógépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az V. 699/3—1899 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Gyulafehérvárt Novák Ferencz tér alperes Rozmann Lázár tüzleti helyiségében leendő eszköz-  
lésére **1899-ik év július hó 27-ik napján** délelőtt 9 órája határidőül kiűzetik és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalos meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatlak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólírt kiküldettnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelentni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróságtábláján történt kifüggesztését követő naptól számítattik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108 § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1899-dik év július hó 18-ik napján. Csia Lázár kir. bírósági végrehajtó.

## Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: **50.000 korona**

értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen

**1006 nyeremény 100.000 korona értékben.**

**Egy sorsjegy ára 20 krajczár.**

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja **BUDAPESTEN** a „**HERMES**“ Magyar Általános Váltóüzlet **Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8.,** vagy **SZEGEDEN: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.**

Ezen pénzintézetek a nyerő kívánságára késznek az

**50.000 korona értékű főnyereményt**

egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

**Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján,**

**1899. szept. 10-én este 6 órakor.**

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Vizsontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

**Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,**

**Budapest, IX., Üllői ut 25., Köztelek.**



## BEVÉTEL

Nyeresség- és veszteség-számla a **B.** mérleghez. Életbiztosítási ág (1898)

TEHER

**Az intézet hivatalos helyiségei: Budapest, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.